

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722201865
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8722201865.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: 1./ Ing. X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX F., 2./ R. P., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX F. v zast. Ing. X. P., proti žalovanému: 1./ U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX F., 2./ C.. L. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/X, XXX XX V., 3./ U.. W. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX F. a 4./ U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX F., právne zastúpení Mgr. Gabriel Antal, advokát, so sídlom Karpatská 3256/15, 058 01 Poprad, IČO: 54 604 184, o ochranu vlastníckeho práva - trovy konania, o odvolaní žalovaných proti uzneseniu Okresného súdu Poprad, č. k.17C/47/2022-108, zo dňa 19.09.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje uznesenie vo výroku II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a náhradu trov konania stranám nepriznal.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca žalobným návrhom doručeným súdu dňa 30.06.2022 žiadal, aby súd určil, že žalovaná je povinná zamedziť rušivému svetlu dopadajúcemu do okien obytných miestností žalobcu, a to spôsobom, že si bude zaťahovať žalúzie na oknách orientovaných do pozemku vo vlastníctve žalobcu, od súmraku do úsvitu. Podaním zo dňa 22.12.2022 žalobca navrhol, aby do konania na miesto žalobcu pristúpila R. P., a na miesto žalovaných L. F., W. F. a U. F.. Taktiež žiadal súd, aby pripustil zmenu žalobného petitu, tak aby zaviazal žalovaných zamedziť obťažovaniu rušivým svetlom vychádzajúcim z okien neobytných miestností ich nehnuteľností, a to spôsobom, že na týchto oknách neobytných miestností budú zaťahovať žalúzie od večera do rána, ak je ich nehnuteľnosť obývaná a na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 750 eur. Na pojednávaní dňa 19.09.2023 žalobcovia v 1./ a v 2./ rade zobrali žalobu späť. Súd prvej inštancie vec právne posúdil a v zmysle ust. § 144 a § 145 CSP rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 257 CSP a z dôvodov hodných osobitného zreteľa stranám náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že dôvodom hodným osobitného zreteľa bola skutočnosť, že nebolo možné objektívne vyhodnotiť procesné zavinenie zastavenia konania stranami sporu. V tejto súvislosti konštatoval, že je podstatné, že v danom prípade opadol predmet sporu. Pokiaľ nebolo možné jednoznačne konštatovať procesné zavinenie späťvzatia žaloby tou ktorou stranou, je spravodlivé, aby každá strana sporu znášala jej vzniknuté trovy konania. V závere uviedol, že je z prejavov strán sporu zrejmé, že každá zo strán sa určitou mierou pričnila o narušené susedské vzťahy.

3. Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o trovách konania podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní v 1./ až 4./ rade. Navrhli, aby odvolací súd uznesenie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaným prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie odôvodnili ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietali, že späťvzatie žaloby je v zmysle ust. § 123 ods. 2 CSP podaním

vo veci samej, a preto nemohli žalobcovia zobrať žalobu späť ústne na pojednávaní, ale museli v zmysle ust. § 125 ods. 1 CSP žalobu vziať späť výlučne písomne. Mali za to, že žalobcovia zobrali žalobu späť nakoľko v konaní neunesli dôkazné bremeno, keďže žiadnym relevantným spôsobom nepreukázali intenzitu zásahu do vlastníckeho práva neprímeraným svietením zo strany žalovaných. Nestotožnili sa s tvrdením, že by sa v priebehu konania začali správať spôsobom, ktorý by mal za následok späťvzatie žaloby. V tejto súvislosti uviedli, že žalobcovia tak uskutočnili, len na základe vlastného uváženia a zhodnotenia šancí uspieť v predmetnom spore. Žalobu žalobcov považovali za nedôvodnú, nakoľko v danom prípade absentoval základný predpoklad pre ochranu vlastníckeho práva, a to že zásah do vlastníckeho práva musí byť neoprávnený. Mali za to, že žalobcovia späťvzatím žaloby zavinili zastavenie konania, pričom poukázali na to, že v danom prípade nebola preukázaná taká intenzita svietenia, ktorá by mohla spôsobiť neprímeraný zásah do vlastníckeho práva. Nestotožnili sa s aplikáciou ust. § 257 CSP súdom prvej inštancie, pričom v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR zdôraznili, že aplikácia daného ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Uviedli, že v prejednávanej veci absentovali zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu spomínaného ustanovenia. Mali za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, keď dospel k záveru, že nebolo možné určiť procesné zavinenie späťvzatia žaloby. Odôvodnenie súdu považovali za nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko uviedli, že súd nijakým spôsobom neskúmal dôvody hodné osobitného zreteľa, hoci bol na to v zmysle judikatúry povinný.

4. Žalobcovia v 1./ a v 2./ rade vo svojom vyjadrení uviedli, aby odvolací súd nepriznal žalovaným náhradu trov konania. Zopakovali, že je pravdou, že žalovaní do času súdnych pojednávaní neprímeraným spôsobom obťažovali žalobcov rušivým svetlom priameho žiarenia v zmysle ust. § 127 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a vyhlášky MZ SR č. 539/2007 Z.z. Zároveň uviedli, že podaním zo dňa 16.06.2023 doplnili žalobu o ust. § 3 ods. 3 vyhlášky. Poukázali na to, že v podmienkach rozmiestnenia okien, tak ako to je v danom prípade, rušivé svetlo obťažuje žalobcov, nakoľko svieti nepretržite do neskorých nočných hodín každý deň. Uviedli, že žalovaná v 1./ rad nikdy nepoprela skutočnosť, že sa v spornej chodbe svietilo, nakoľko stále argumentovala, tým aby si žalobcovia zatiahli žalúzie. Ďalej uviedli, že svedkom nepretržitého svietenia bol aj náčelník mestskej polície, pričom tento uviedol, že nie je v jeho právomoci daný spor riešiť. Na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení uviedli, že počas vykonávania súdnej obhliadky, sudkyňa neuviedla, že sa nejedná o intenzitu, ktorá by neobťažovala žalobcov, ale naopak počas pojednávania vyzvala žalovanú v 1./ rade, aby spolu so žalobcami uzatvorili zmier. Mali za to, že dôvod späťvzatia žaloby spočíval v správaní žalovaných. K dôvodom späťvzatia žaloby ďalej uviedli, že nakoľko počas pojednávania žalobca uviedol, že žalovaní sa začali správať vyhovujúcim spôsobom, súd ich vyzval, aby zvažili späťvzatie žaloby. Aj napriek tomu, že nechcel vziať žalobu späť k späťvzatiu pristúpili, pričom odkázali na zápisnicu z pojednávania konaného dňa 12.09.2023. Poukázali na to, že v konaní absentovali argumenty žalovaných, ktorými by popierali dôvodnosť podanej žaloby. Vo vzťahu k trovám konania uviedli, že je nespravodlivé, aby žalobcovia hradili žalovaným ich trovy konania, nakoľko podanie žaloby zapríčinili práve žalovaní svojím konaním. Mali za to, že priznanie nároku na náhradu trov konania žalovaným by bolo neefektívne, nakoľko títo svojím konaním zapríčinili podanie žaloby a následne aj jej späťvzatie. Ak by sa tak stalo, žalovaní by sa vrátili k rušivému konaniu a snaha žalobcov o zamedzenie obťažovania by vyšla nazmar. Taktiež poukázali na skutočnosť, že žalovaní v súčasnosti pokračujú v spornom konaní.

5. V replike žalovaní v 1./ až 3./ rade uviedli, že zotrvávajú na skutočnostiach uvedených v odvolaní. Vyjadrenie žalobcov považovali za účelové, keďže mali za to, že žalobcovia žiadnym spôsobom nespochybnili podané odvolanie. Mali za to, že je nesporné, že žalobcovia zobrali žalobu späť bez toho, aby zo strany žalovaných došlo k správaniu, ktoré by odôvodňovalo takéto späťvzatie. Z uvedeného dôvodu mali byť zaviazaní súdom v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP na náhradu trov konania. Uviedli, že žalobcovia sa v podanom vyjadrení vyjadrovali prevažne ku skutkovým okolnostiam konania, čo značí nepochopenie podaného odvolania. V tejto súvislosti uviedli, že podaným odvolaním namietali formu späťvzatia, nesprávne vyhodnotenie procesného zavinenia, ktoré viedlo k zastaveniu konania a nesprávnu aplikáciu ust. § 257 CSP. Pokiaľ by sa mali vyjadriť ku skutkovým okolnostiam prípadu uviedli, že zotrvávajú na tom, že žalobcovia relevantným spôsobom nepreukázali intenzitu zásahu do vlastníckeho práva, a teda v konaní neunesli dôkazné bremeno.

6. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

7. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vo výroku II. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť.

8. Podľa ust. § 144 CSP žalobca môže vziať žalobu späť.

9. Podľa ust. § 145 CSP ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

10. Ako je zrejmé z obsahu súdneho spisu, žalobcovia v 1./ a v 2./ rade sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 30.06.2022 domáhali, aby súd prvej inštancie učil, že žalovaní v 1./ až 4./ rade sú povinní zamedziť rušivému svetlu dopadajúcemu do okien obytných miestností žalobcov, a to spôsobom, že žalovaní si budú zaťahovať žalúzie na okách orientovaných do pozemku vo vlastníctve žalobcov. Následne na pojednávaní konanom dňa 19.09.2023 vzal žalobca v 1./ rade žalobu v celom rozsahu späť. Späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že síce úplne neodpadol predmet sporu, ale žalovaní sa začali správať spôsobom, ktorý spočíval v zmiernení obťažovania žalobcov. Uviedol, že žalovaní síce neprestali s obťažovaním, avšak dodal, že títo začali svietiť v čase, s ktorým súhlasí, že je potrebný.

11. Sporové konanie je ovládané dispozitívnym princípom, čo znamená, že konanie začína dorúčením žaloby resp. návrhom na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu. Začatie sporu ex offio nie je možné. Žalobca ako pán sporu, t.j. dominus litis disponuje po začatí konania právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok dosiahnuť zastavenie konania resp. jeho časti bez meritórneho rozhodnutia. Zároveň sa jedná o fakultatívny úkon, keďže zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť žalobcu vziať žalobu späť. Vo výkone tohto práva žalobca nie je v zásade nijako obmedzený, ak konanie ešte nebolo právoplatne skončené. Avšak, zastavenie konania alebo jeho časti ako následok späťvzatia žaloby je podmienený splnením ďalšej podmienky, ktorá nie je závislá od vôle žalobcu. O takúto situáciu ide vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. V takom prípade je zastavenie konania, ako právny následok späťvzatia žaloby, podmienený súhlasom žalovaného (§ 146 ods. 2 CSP).

12. V dôsledku späťvzatia žaloby súd prvej inštancie uznesením č.k. 17C/47/2022-108 prvým výrokom konanie zastavil a druhým výrokom rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

13. Proti výroku II. uznesenia súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní v 1./ až 4./ rade. Namietali, že nie je pravdou, že by sa začali správať spôsobom, že svietia na čas, s ktorým žalobcovia súhlasia. Mali za to, že zastavenie konania zavinili žalobcovia, nakoľko v predmetnom konaní neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali takú intenzitu zásahu do vlastníckeho práva, ktorá by bola spôsobená neprímeraným svietením zo strany žalovaných. Taktiež namietali aplikáciu ust. § 257 CSP, pričom mali za to, že aplikácia daného ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu. Podľa názoru žalovaných, žalobcovia v 1./ až 2./ rade zavinili zastavenie konania, pričom poukázali na to, že v danom prípade absentujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Podľa ust. § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

15. Podľa ust. § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. V zmysle EŠLP, ústavného súdu a najvyššieho súdu rozhodovanie o náhrade trov konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania. V sporovom konaní jej hlavným vyjadrením je zásada úspechu v konaní, premietnutá do náhrady trov konania. Súd je pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov uplatnených úspešným účastníkom v spore. (ŠTEVČEK, FICOVÁ, BARICOVÁ, MESIARKINOVÁ, BAJÁNKOVÁ, TOMAŠOVIČ A KOL. Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, 2022)

17. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Zásada úspechu v spore je premietnutá v ust. § 255 CSP ako základné kritérium priznania náhrady trov konania. Táto zásada je následne doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie upravenou v ust. § 256 ODS. 1 CSP. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zásada zavinenia je odrazom sankčnej náhrady trov konania, ktorú súd uloží tomu kto ich vznik zavinil. Výnimku z uvedených zásad predstavuje ust. § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa).

18. Podľa ust. § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Spomínané ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (ust. § 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (ust. § 256 ods. 1 CSP). Zo slovného znenia ust. § 257 CSP vyplýva, že sa jedná o výnimočné ustanovenie, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu o tom, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Vždy musí ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významné z hľadiska aplikácie ust. § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, zo dňa 09.06.2010).

19. Zákon bližšie nešpecifikuje dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti. Výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnu prax, avšak to nevytvára priestor na nekontrolovateľnú voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5 CDdo/67/2010, či sp. zn. 3Mcd/46/2010), nemožno ust. § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvlášť okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že v predmetnom prípade súd prvej inštancie neskúmal dostatočne, či predmet sporu odôvodňuje aplikáciu ust. § 257 CSP V tomto smere konštatuje, že je potrebné skúmať, či v konkrétnom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu spomínaného ustanovenia.

21. Podľa ust. § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

22. Citované zákonné ustanovenie vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia zastavenia konania. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného spočívajúce napr. v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Ak by žalobca dôvod späťvzatia na strane žalovaného len tvrdil, no nepreukázal, súd môže konštatovať, že procesné zavinenie žalovaného nebolo preukázané a priznať tak nárok na náhradu trov konania žalovanému.

23. Odvolací súd oboznámením sa s predloženým súdnym spisom má za to, že žalobcovia v 1./ a v 2./ rade na pojednávaní dňa 19.09.2023 zobrali žalobu späť. Dôvodom späťvzatia mala byť skutočnosť, že žalovaní v 1./ až 4./ rade sa začali správať takým spôsobom, že svietia na čas s ktorým žalobcovia súhlasia, že je potrebný. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na skutočnosť, ktorá je medzi stranami

sporu sporná nakoľko žalovaní nesúhlasia s tvrdením žalobcov, keď uvádzajú, že prestali s konaním, ktoré by odôvodňovalo späťvzatie žaloby. Žalobcovia v 1./ a v 2./ rade zobrali žalobu späť, avšak z obsahu spisu nevyplýva, že by tak urobili na základe konania žalovaných, a teda, že by došlo k odpadnutiu predmetu sporu. Súd 1. inštancie zároveň nijako neskúmal rozsah majetkových pomerov strán konania pri aplikácii § 257 CSP.

24. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania nedostatočne skúmal skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP a následne neskúmal, zavinením ktorej zo strán došlo k zastaveniu konania, neostávalo odvolaciemu súdu nič iné ako uznesenie v napadnutej časti zrušiť.

25. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho procesného postupu znemožnil strane aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

26. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie v intenciách odôvodnenia odvolacieho súdu sa opätovne zaoberať a vysporiadať s otázkou náhrady trov konania, a to v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu a v nadväznosti na to opätovne posúdiť dôvodnosť aplikácie ust. § 257 CSP. Taktiež úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne sa zaoberať otázkou zavinenia strán sporu na zastavení konania v súvislosti so späťvzatím žaloby. Následne svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci v súlade so zásadami uvedenými v § 220 ods. 2, 3, CSP náležite odôvodní.

27. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).